

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 20 Din. V Ameriko cena na leto 70 Din. Cena M. Lista je doma 5 Din, v Ameriko 30 Din. ki oba lista majo i sirote dobijo kalendar brezplačno. Ki pa samo ednoga, ga dobijo za polovično ceno.

„Vredništvo i opravništvo Novin je v Crensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Crensovcih.

Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravništvo Novin v Crensovce, Prekmurje. Oglasi, (inserati) se tudi tu sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar za večkrat popust od 5% do 40%.

Mamo prestolonaslednika.

Sept. 6. je porodila Njeo Veličanstvo naša kraljica, Marija prvo dete, štero je moškoga spola. Po ustavi je to dete naslednik trona očé, králja Aleksandra. V njem mamó tak prestolonaslednika. Gdá to veselo vest naznanjamo našim naročnikom, prosimo Boga i prosimo njé, naj tudi oni prosijo dobroga Boga, ka to dete blagoslovi na hasek naše lepe domovine i Jezušove svete Materecerkvi.

Ponovljenje Jezušovoga dúha

Euharistični kongres v Zagrebi. — Katoličanski shod v Ljubljani.

Jezušov zgubljen, zakopan dúh! Svetovna vojna te je zgubila, za milijone, pobojska pokvarjenost pa znova za milijone zakopala. Pa od tebe, samo od tebe je odvisna blaženost človečanskoga roda ne samo na drugom nego na tom sveti tudi. Ali povejte, je ne tak? Ali fali te kaj meni, če moj bližnji ne kradne, ne laže, ne preklinja se ne srđi, se ne zapoji, slúži Bogi je do siromaka smileni i nikše krivice nikomi ne dela? Jeli da ne! I če de vsakši človek tak delao, bo te falilo komi blaženstvo? Jeli da ne. Te nede svaj, tožb, bitja, boja, tolvajije, ropa, špotov i drugi grehov, šteri jedino posejajo nevoło na svet. Vidite i takši bi mogo biti vsaki, ar je to zapoved Kristuša zveličitela za vsakoga. I ka je ne takši vsaki je zrok v tom, ar nema njegovoga dúha. Fali njemi Jezušov dúh, zato ne živé po njem. Te dúh ponoviti pomeni zato blaženstvo sejati na zemljo. Te dúh ki ponavlja, pripomore največ pač vse k sreči človečanstva. Kristušova Maticerkve, štera nadaljava njegovo odrešilno delo zato polaga na vsako reč veliko važnost, štera bar količkaj more Jezušovoga dúha ponoviti. Zato je bilo geslo že pokojnoga X. Pija: omnia restaurare in Christo — vse ponoviti v Kristuši. I njegoviva naslednika ravno to pot tlačita: celi svet ščeta ponoviti i zato navdúšujeta, podpirata, blagoslavljata vsako podjetje v té namen. Euharistični kongres v Zagrebi i kat. shod v Ljubljani sta mela namen, naj Kristušovoga dúha ponovita, zato sta bila tudi blagoslovljena od njegovoga namestnika i vredniva, da tudi mi jiva obširnej popišemo za naš narod, pri šterom je tudi jako-jako zmanjkao dúh Jezušov.

I. Euharistični kongres v Zagrebi se je obdržao od 18 do 20. augusta. Euharistija je grčka reč i pomeni shod, spravišče (gyúlés). Euharistični kongres tak pomeni spravišče oltarskoga Svestva. Najslajša tolažba naše vere i z ednim njeno središče je oltarsko Svestvo. Verjemo, ka je Jezuš pod podobov krúha do konca sveta nazoči na naših oltarah, On pravi Bog hodi k nam pri sv. obhajilah i krepí naše dúše, da živejo življenje njegovo, pravo krščansko i da po njem se srečno ločijo z toga sveta i začnejo pri njem v nebi večno življenje. Čio shoda v Zagrebi je bio zato, da dúšam horvackoga naroda, toga zapevanoga naroda pokaže, da Jezuš žive med njimi, da te narod i vse dúše bliže pripele

k Njemi i je tesnej zdrúži z Njim. Lehko-miselni, brezverni Zagreb ešče ne vido takše slovesnosti i lahko trdimo, da se je dostojno oponašao pri njoj. Okoli 80 jezero romarov je privrelo v njega da počasti v njem zveličitela v olt. Svestvi. Slovencov je bilo okoli pet jezero z dvema púšpekoma, nas Prekmurcov med njimi 120. Izmed naših dúhovnikov so bili vlč. gg. Bašša Ivan, pleb. z Bogojine, Hauko Jožef, kaplan z Crensovec i narodni poslanec, Klekl Jožef, vp. pleb. Cerkev Slovencev je bila sv. Katerine. Slovence sta dve godbi (bandi) sprevalale v varoš. Na čeli procesije je korakao dr. A. Jeglič, herceg-púšpek iz Ljubljane, pred koga so zagrebečki eršek svoj automobil poslali, da bi se z njim notri pelali a starček so si raj zvolili peško hojo s svojimi verniki.

Prvi so prišli v Zagreb namestnik sv. oče, muncij iz Belgrada, Hermenegild Pelegrinetti, koga je cerkvena i svecka oblast svečano sprejela. Za njim okoli 16 púšpekov, več prelatov, zastopniki drugih držav i nešteta vnožina naroda. Londonski kardinal Bourne je poslao pismo na zagrebečkoga éršeka dr. A. Bauera. Spravišče se je začelo s prečiščavanjom decé. Sv. mešo so služili muncij, pét škofov i dva provincijala so pa prečiščavali. Prečištili so okoli pét jezero dece. Nepozabljiv trenutek! O kakše veselje je meo prijateo mladine v njihovom srci. Zatem se odpre shod na éršekovom ogradi. Predsednik dr. Lončarič pozdravi papovoga odposlanca, nuncija, koga jezero-jezerni narod vihérno počasti i po njem sv. očo, rimskoga papo. Zatem govori redovnik O. Peter Vlašič, profesor bogoslovja v Dubrovniku v Dalmaciji, od oltarskoga Svestva i Cerkve posebno keliko se ma horvacki narod obema zahvaliti. Za njim je govorio dr. M. Belič, odvetnik (fiškališ) z Djakove. V svojem govori priznava vse zaslúge horvacke dúhovščine za horvacki narod na kulturnom poli. Omeni, da prvi učitelje naroda sta bila dúhovnika sv. Ciril i Metod, prvo knjigo na horvackom jeziki „Judita“ je pisao dúhovnik Marko Marulič, prvo gimnazijo so odprli redovniki Paulinci l. 1582. v Lepoj Glavi, l. 1607. pa jezuitje v Zagrebi. Druge šole pa drugi redovniki i redovnice. Ustanovo potjuočih učitelov so pred století vršili že franciškani. Za politične pravice Hrvatov so se borili naj prvi dúhovnik njim na čeli puš-

pek Vrhovec. On je začeo davati vó knige, odpro je štamparijo i gladio hrvacki jezik. Pita: ka bi ostalo v horvackom narodi, če ne bi bilo púšpeka Strossmayera i kanonika Račkoga i društva sv. Hieronima z stotinami dúhovništva? Ka bi bila hrvacka Istra brez púšpeka Dobile i hrvacka Dalmacija brez dúhovnika Pavlinoviča? Zatem izjavlja v danost do sv. oče, rimskoga pape, púšpekov i pozivlja odpadle horvacke dúhovnike, naj se povrnejo nazaj k oči, nazaj Kristuši.

Zaodvečara so bile predge po vseh cerkvah od najsvetejšega olt. Svestva. Po teh se je vršo drugi sestanek na éršekovom ogradi. Predsednik njemi je bio dr. Jožef Marušič, púšpek iz Senja. (Dale)

NEDELA.

Po Ris XVII. Evang. sv. Mataja XXII. 34—46. Jezuš govori od velike zapovedi: Ljubi Boga i te druge za njim: ljubi bližnjega. Ki tevi zapovedi spuni, je svetnik. A takših je malo. Človek največ greši proti Bogi, da ga slabo poštuje i še slabše drži njegovo veliko zapoved: ljubi bližnjega. Jedina pomoč za nas, ki nesmo ljubili Boga i bližnjega, da se pokorimo.

Delajmo pokoro.

A sama molitev tudi ne zadostuje za stanovitnost v dobrom. Vreden sad pokore naj se obsodi, to je naj se v smrten greh več nikdar ne privoli, je zvún molitvi ešče potrebno prejemanje, večkratno, celo gosto prijemanje sv. prečiščavanja ali obhajila. K Jezuš i moremo večkrat hoditi. Ali ne poznamo njegovih reči. „Brez mene nikaj ne morete včiniti?“ (Jan. XV. 5). Če se nikaj ne more brez njega včiniti, naj menje se more dober, vreden sad pokore obroditi. Ali žalostno morem pitati; poznate vi Jezusa? Posebno vi moški i dečki, poznate vi Jezusa? Nikoga ne spoznamo, če ga ne vidimo. Ar vas ne vidimo pri Jezušu, ar ga tak i vi ne vidite, moramo Vas tužno pitati: poznate vi Jezusa? Poznate tistoga, brez koga se ne morete zveličati? Če bi ga poznali, grešniki, ne bi v stare grehe tak nazaj kapali. Nebi. Ve je on obljubo: „Ki je moje telo i pije moje krv, v meni ostane i jaz v njem.“ (Jan. VI. 57). V njem ostane, ljubo de ga, ne de meo smrtnoga greha, ki de jo njegovo telo i pio njegovo krv. Jo i pio — prvi Jezuš. Ne koštavao, ne, nego jo i pio to je ki večkrat bó pristopo k Jezušu, bo v Njem on pa v njem. Edna ljubezen bo oba vezala, greha ne bo več ne bo več. O hodite zato radi k Jezušu, ka se spokorite iz pijanstva, nečistostosti, svaje, kraje i vseh drugih húdobj, o hodite, hodite k Jezušu gostokrat vsi grešniki i vse grešnice, da več ne zablodite. Hodite! Nišče vas tak ne ljubi, kak Jezuš! Ga vi ne poznate, pozna on vas bole kak vsi drugi. Pozna on vaše dúševne nevole iodpo, močti vam je šče. Pridite k Njemi! O da bi ve znale, uboge plašne dúše, kak vas on žele i ka vam shranjuje, če pridete! Na sodnji den, na strašni sodnji den bo on neštere ljudi sam zbúdo, z groba. Što so koli ti srečni? Poslušajte: „ki je moje telo i pije moje krv, ma večno življenje i jaz ga obúdim na sodnji den.“ (Jan. VI. 55). Vidite, slišite, uboge plašne, zablodjene dúšice, ka vas čaka na sodnji den če te k Jezušu hodile gostokrat. Večni žitek odličeno stanenje vas čaka, Jezuš sam vas zbúdi z gróba, če te rade k Njemi hodile. Ne postanete, húdo duhovje, ve, angelje postanete, ki te z Kristušom na veke kraljivali. To Vam bo prineslo do smrti trpeče gosto vredno sv. prečiščavanje. I vreden sad pokore, šteroga obroditi morete, je ravno té, ka se zveličate. Hodite zato, o! hodite gostokrat k Jezušu.

Glasi.

Slovenska Krajina.

Invalidskomi udruženiji v D. Lendavi. Pred sprejemom vaše prošnje so že g. poslanec prosili ministra, da zemljo da i Madjarom, kak se je to v Novinah že čelo. Oni so vsikdar zato delali, ka se sirotam, kakšekoli narodnosti so, ne odvzeme zemlje. Z Vašov prošnjo pa bodo znova prosili g. ministra za invalide, ki so madjarskoga pokolenja. Odgovor ministrov bodo objavile Novine.

Molitvena kniga „Hodi k oltarskomi Svestvi“ se malo zakasni, ar je nekaj papira sfalilo i zbetažao je tudi knjigovezec. — Ednok Vam samo veselje napravimo, ka pridemo ž njov — potrpite i jo čakajte, lepa bol

Koga mamó mi za Madjarona? Koga je slovenska mati rodila, ga hrani Slovenska zemlja pa li ne čiti slovenski, li hvali samo tisto ka je prek meje i dela za tisto ka je prek meje proti haskom svojega lastnoga ljudstva. To so Madjaroni. Srbi njim pravijo: „robske duše.“ I prav. Neščo se pobrigati za slobodo svojega slovenskoga pokolenje, naj robotijo pbd tujim gospodvom, naj dobijo samo par grošov ali prijaznih smejov od svojih gospodarov. Nikdar nemamo za madjarona Madjara rojenoga, ki brani svojega maternoga jezika pravice. Če šteri Madjar ne bi to delao, bi ga obsodili kak Madjarone. Edno je samo glavno, da čiti z našov državov i je njeni dober sin pa njemi pogled ne vujdava prek meje ka bi želo té spreminiti.

Glava Jugoslavije je prej Srbija, piše Szabadság. Fundament države, ustava veli, ka je to država ednako vseh treh narodov, Srbov, Horvatov i Slovencev, ne pa samo Srbov. Zato so pa naše borbe proti nadvladi nešternih srbskih familij za autonomijo, ar ustava da ednakopravnost, té jo pa jemljejo. Slovenci i Horvatje so tak v glavi i kotrigaj kak Srbi zato se pa ne morejo i ne smejo cepiti.

„Brez podpore klerikalcev radikalna vlada ne bi mogla zglasati krivičnih zakonov“ piše 15 št. Szabadság. To pa zato ne, jeli g. Hartner, ar je 24. več kak pa 107. I zato jeli, ar so klerikalci vsem tem krivim zakonom proti glasali. Vi pravite, ka je to vaša zadnja reč. Naša je pa to v tom dugovanji: Mi smo se z radikalnov vladov pogajali za autonomijo, za olejšave terhov ljudstva, ar je ta stranka najmočnejša. Z vašov ne smo se mogli ar je samo ednoga poslanca dobila po našoj milosti. I če smo se mi pogajali za autonomijo i proti krivim zakonom glasali smo ravnotelko krivi, kak naš kmet, ki lepo pšenico nese me vaš mlín, a dobi pa nazaj že žgano melo. To je edna istina, krivo ogrizavanje popraviti neščete, i pravice se bojite.

„Mi smo za srbo-horvacki jezik, zato nas preganjajo Slovenci“ piše M. Krajina. Mj na to samo telko odgovorimo, ka Srbi pišejo v cirilici, Horvatje tak kak Slovenci ednoko v gajici (z kvakami), „M. Krajina“ pa v madjarskom pravopisi to je niti kak Srbi niti kak Horvatje. Kak se te bližajo si ne moremo razložiti.

Fabijola

all

Cerkev v kátakombaj.

II. Boj.

Tujinci so ropali tudi po podzemskih pokopališčih i jih skrunili. Zato so vzeli papi tela najimenitnejših mantrnikov i jih prinesli v cerkve. Tudi dosta tistih cerkev ober vhodov se je te i kesneje v vihernejših časih podro. Zemla se je rúšili v te podzemelske prostore, stropovi so se podirali i dosta so vničili tudi húdobni ljudje. Tak so postale katakombe vse zapuščene i skoro pozablene i so se komaj zdaj v najnovejših časih začnoli brigati za nje vučenjaki. Posebno papa Pij IX. so napravili jako dosta, da se v tej za vse krščanstvo imenitnih prostorih šče popravi i ohrani, ka se šče dá.

Pod zemlov.

Dugo so že stopali Dijogen s sinovoma i mladenci vred po podzemelskom hodniki za voščeni svečami v roki. Tü i tam je postao silovlasi grobokop i pripovedüvao i razlagao to i ono, nazadnje pa se obrne stari voditeo na desno Torkvat prestrašeno pogleda okoli sebe.

„Što zna mimo kelko hodnikov smo že šli, prle kak smo se zavili?“ pita.

„Mimo dosta“ od govori jako na kratko Sever.

„Ka praviš, all jih je bilo deset ali dvajseti,“ opet pita Torkvat.

„Vi gospodje! Vi zapelivci naroda! Mate vi srce, dušo“ pita Hartner sebe i svojo stranko v 11. št. Szabadsága. Kesno pitanje, odgovor je za stalno dani 18. marca.

„Novine pri vsakoj priliki nikaj takšega morejo praviti, ka se z pravicov protivi“ piše 30. št. Mörške Krajine. To z drugim reči teliko pomeni, ka Novine pri vsakoj priliki lažejo. Vsaki, ki od drugoga trdi, ka laže i te svoje trditve ne posvedoči, je ne samo lažljivec, nego tudi ogrizavalec. „M. Krajina“ že ma par grdih laži na rovaši, štere ne popravi pa že z novimi prihaja. Je to dovoljeno? Je to gospodsko? Je to Kristušov dñh? Laži popravite, če mate samo piknjico čüta pravičnosti v sebi. Če pa ne ostanete pri slovenskom ljudstvi za vsikdar lažlivci v lažljivim listom.

„Prejmurci so vroz umjetnostnoga stališča gledajočno“ piše M. Krajina v 33 št. To je prej naš materni jezik, za šteroga se bori. Prosimo vse Prejmurce, naj nam naznanijo, ka to pomeni, ar mi tü rojeni nemremo vžoštonderati po kakšem gzejiki je to pisano.

Nacionalni dñh fali Prejmurcom piše taista številka. Popravimo to trditev. Madjaronom fali i od njih zapelanoj vnožini — ne pa srčki stebli toga ljudstva. Če ne bi jeziki toga ljudstva slovensko čütili, nikdar ne bi prišli v novo državo. Sami so si to zbojüvali, njih nišče ne je oslobodo.

„Obrtnika silijo v politično krščansko stranko to ne gre“ piše „Naš Dom“ list socialistov. Naše krščanske obrtnike ne trebe siliti v krščansko stranko, vsi so v njej i ravno zato so stopili v njo, ar je obrtno društvo v Beltinčih vse obrtnike štelo v brezverski socializem spraviti. Zato si je tudi zvolilo za svoje glasilo socialistični politični list „Naš dom.“ Teliko Beltinčari socialisti v odgovor.

Hartneri betyarje. V 14. št. „Szabadsága“ svojega od dvoje fele betyarov piše: od razbičajov i politični betyarov. Tak lepo popiše obe vrsti, ka človek nedovedoč pride do spoznanja, ka je te človek že bio gvüšno v betyarškoj družbi mogoče že sam betyar. Ali če so poslanci naše nove države betyarje, po njegovih mislih, štere trbej onemogočiti, zakaj je on tudi šteo biti letos takši politični betyar. Zakaj? Gda je na Vogrskom bio on takši politični betyar je to betyarstvo njemi zročilo zidanje šol v našem kraji, stere so nam jemale naš materni jezik, njemi pa nosile velike procente. Vredno je zate biti onomi, ki nema višišeg čla politični betyar

„Kak je istina?“ Pod tem naslovom piše M. Krajina, ka smo mi prle meli vse slovenske pravice ešče vekše kak zdaj. Povem par teh pravic: 1) slovenske šole niedna ne smo meli pa z našimi penezi smo plačüvali vučitele; 2) tolmače smo mogli plačati; 3) skoro v vsako cerkev je prišla vogrska pesem ali predga za: Slovence. 4) Trijezero Slovencom v Dol. Lendavi i 1500 Slovencom v Dobrovniku nese slovenski predgalo pa ešče dnes se ne predga, 50 Vogrom se je pa vogrski i ešče dnes se v Soboti. 5) Slovencom se popevalo pri vseh mešah skorð ešče delame dni v Soboti vogrski. 6) Kda je vogrska vlada dovolila, ka se sme, katekizmuš po vseh razredaj slovenski včiti, i

„Mogoče ravno telko; čteo sem jih nigdar ne“.

Torkvat jihje čteo, ali rad bi se šče bole prepričao. „Kak pa razločüješ pravo?“ pot pita opet včasi. „Glej, kaj je to?“

Pri teh rečeh se prikloni, kak da bi šteo pogledati malo vtično na vogli, ali pazljivo Severovo oko je vidilo, da šče napraviti nekše znamenje v steno.

Hitro, hitro naprej „pravi Sever,“ či ne, zgübiva ove i potem ne veva, kama bi naj šla. Ta dolbina je napravljena, da se v njo postavi lampaš; na vsakšem vogli je edna“.

Kak sta šla naprej je Torkvat natanko čteo vse vogle i postao zdaj tü, zdaj tam, da si vse ogleda i zapazi; pa östro oko Severovo je vidilo vse to. Prišli so v velki štirivoglati prostor, ki je bio vse okoli okinčan s podobami.

„Kaj pa je to?“ pita Torkvat.

„Takši rak ali grobnic je nozrečeno dosta po naših pokopališčih,“ pravi Dijogen.“ včasi ma v takšem prostori kakša rodbina svoje pokopališče, največkrat pa hrani jo mrtvo telo takšega mantrnika i mi se tü vküp zbiramo, da svetlimo den njegove smrti. Le pogledjte tam ov grob, ober šteroga je strop velbani — te je pri takših priloznostih oltar, na šterom se dartlje sv. daritev. Na stenah vidite podobe, kakše so pri nas najbole navadne; zavolo teh sem vas pripelao v to rako, štera je edna najstarejših i ma podobe iz vseh časov notri do podob mojega sina.“

„Oča Dijogen,“ pravi Pankracij, „ka pa či bi nam je nekelko razložili? Nešterne poznam, ali ne vse, i rad bi poslušao, či bi nam jih vi malo pojasnili.“

mi Slovenje smo šteli z tov pravicov živetü — ste vi od slovenske matere rojeni Madjari v „Murazonbat és Vidéke“ listi z Madjari vred nas napadali. Nekak je celo pisao ka že pri zibelki začne vogrski včiti katekizmuš. 7). Gda je vogrska vlada dovolila, ka se sme v šolaj naš materni jezik včiti (slovnica, njelvtan) i smo mi Slovenci prosili dovoljenje od višešnje oblasti, ka smemo v te namen vö dati Murkovičov abecednik, ste ga vi od slovenske matere rojeni Madjari prepredli. Pametni Madjari jezikoslovci so šteli celo na svetlo dati po gornjem dovolenji slovenski slovnico z dr. Asbothom, vseučeliškim profesorom na čeli — i tista madjarska vlada štera je na papira dovolila rabo slovenske slovnice, je vöđavanje té ešče madjarskim vučenjakom prepovedala. 8). Gda je prvi slovenski časopis „Novine“ na svetlo dan, je od vas pohvaljen kak dober Slovenec Pösfay je prvi bio ka je žandara poslao k uredniki toga zakaj vü pa to delati? I vi ovi, ki se zdaj tak borite za „materni svoj jezik“ ste grožno napadali po vseh listaj Novine. Ste ne pozabli članka „Vernsee és gyümölcse v listi Vasvármegye? I ste ne odkrito pisali v Murazonbat és Vidéke“ ka se naš jezik möre vtopiti vu madjarski jezik, ar te má vekšo kulturo? I ste nej v té namen pisali gučali, delali v cerkvi i zvüna nje povsod? Je nej bio pred vami „pánszláv“, ki je slovensko gučo i je ne bið lejko izpostavljen vsem preganjanjom? Od izobraženih gučim. 9) Ste gda sveta dobili samo en slovenski „végzés“ do rok. Zdjaj prej samo pol razmíte ž njega, i prle smö ga nikaj ne razmell, ki smo nej znali vogrski. Ali je mogoče végzés v takšoj vogrščini bio pisani, kak je vogrski kmet gučao? Lejko je tam stalo. „Meg kö gyüni ám hónap“ ali pa „Meg kell ám holnap jönni!“ Jeli ka je to drugo i zato je vogrski kmet nikdar ne pisao i pravo, ka se ne piše vogrski, ka se ne piše po njegovom maternom jeziki. Če što guči, ka je naš jezik grdi, je norc. Pametni to ne gučijo, nego se ga včijo i njegove lepote vtapljajo v pismeno slovenščino. I to je ravno cio naše borbe: obdržati lepoto našega jezika i to vtopiti i v Kniževno slovenščino. I tü nam vsi bodo pomagali, ki so dobre vole. Krivice, štere dela oblast z našim katekizmušom obsodimo i vsako vtikanje njemo v verske vreči. — A nigdar pa ne podpisemo, ar bi zagrešili proti pravici, če bi podpisali ka trdi M. Krajina; ka smo namreč prle meli slovenske pravice, celo vekše kak zdaj. Naj odgovori, če more na gornjih a točk. Te svedočijo ka pravic nikših nismo meli, nego žalibog, sami vojeni Slovenci ste je kak Madjari pokapali.

Roparija v Dolni Lendavi. Neznani storilci so v ponedlek zajtra okoli 2 vöre vlomili v trgovino g. Ödöna Mayer, od kod so cejlo, gotovo njegovo vrednost vkradnoli. Vkradjene zlata i sreberne vöre, prstani, raznovrstne posode, sreberne žlice i vilice obogomi pridnoma delavci, šteri se več 20 let mantrao, prilično 250000 K znašajo. Dolnjalendavska žandarmerija strogo nasledüje za roparami, šteri su — po mišljenju — pobegnuli na Vogrsko.

„Jaz sem ne jako vučeni na te reči, pa či človik 60 let preživi kak dečak i možak tü med njimi, se že malo spozna, zato naj bo. Te tü na stropi, kak vidite nekše omrežje z grozdi, ki nas spominjajo na Kristuša, pravo, živo vinko rozgo, štere mladike smo mi vörniki — te so najstarejše, napravili so jih te, gda te podzemelski prostor; one poleg sten pa te, gda grobe. Tü vidite sedi Orfej i milo žvergla i spevle ne samo svojoj čredi, nego tudi divljim živalim v puščavi štere kak okamenele stojijo okoli njego.“

„Oj, oj, Orfej. To je poganska podoba, ka pa dela tü?“ se oglasi skoro zaničüvano Torkvat.

„Istina je ali to je samo alegorija (prilika), pa šče kak prilüblena,“ prljazno odgovori Pankracij, „kak vidite tü tudi šče druga poganska znamenja, že iz prvih časov. Pod podobo Orfejovo so obrazili našega gospoda Zveličara, da bi ga leži ohranili od öskrunjavanja nevörnikov. Tü vidite Gospoda v inačšoj podobi.“

„Pastira z ovcov na ramah, to že razmim,“ pravi Torkvat, „to je dober pastir.“

„Resan je dober paster,“ pravi Sever, „v sirmaški obleki stoji tü, na rami zgübлено i opet najdeno ovco. Poleg njega na dveh straneh stojita dva človeka, šteriva je poslao, da oznanjata božo reč; naprej se držita i gučita ovcam, štere so ne iz gospodove štale. Na vsakšoj strani je edna, na šteröj se pozna, da ne poslušá njegovih reči, nego se mirno pase naprej, edna druga pa je zdignola glavico i oči i pazljivo poslušá; dežek pada na njo to je mislot boža.“

„Zakaj pa je ta podoba tak prilüblena; tudi indri sem jo že vido“ pita Tiburcij.

Krščanski-Düh.

(po Sv. Lukač evang. 19. 42—44.)

pisar: HARI LEOPOLD ev. bogoslovec.

Prorocke, učitelje, glasitelje krščanstva so preveč potrebni i hvale vredni dobročinitelje ljudstvi i narodom, naimre gnes den, da pobožnost, Boga bojazen, sramežljivost, poštenje i jakost gori henja ladati med ljudmi. Etakše Bože šafare potrebujemo, ki se gori aldūvajoč trūdijo za ljudstvo i je k tomi pravomi miri i k njihovej sreči pelajo: Srečni so tisti učitelje i prorocke krščanstva, šterih opominanje i tanačivanje pri cajti se vkorni v krili ti grešni preklinjavcov; srečni so tisti ar so edno celo pokolenje etoga naroda od nesrečnoga pogibela rešili.

Jezuša trūd v opominanji i predganji k tomi židovskomi ljudstvi je zaman bio. Šče njegovo jokanje, njegove britke skuze, štere je polevao za volo ljubezni svojega naroda, so ne mogle obdržati to ljudstvo v blajzenom nastaji mira i pokoja. Njihov varaš, te znameniti grad Šalamonov i Šionov, cerkev Davidova sta rūs gratala od sovražnika, na teliko ka je kamen na kamni ne ostao. Židovski narod je raztorjeni grato, liki pleve od vōtra, ti edni so v Egiptom pobegnoli, ti drugi v Evropo.

Tistoga židovskoga ljudstva, šteri je ne poslušo na Kristuša, — odvedek je v veliko srečo prišo. Ar pokorno činenje, delavnost i pametnost v sakšega naroda naprej pomaga, proti tomi nespametnost i grešno činenje v prepast nevol i v sirmaštvo sūne. Zato je vredno v sakšemi narodi svoje vučitele bogati, postūvati i preštirati.

Ali hodte spoznajmo bliže Jezuša karajoče reči k tomi pokvarjenomi ljudstvi.

I.

„Da bi ti poznalo i šče v etom tvojem dnevi, štera slišio k miri tvojemi, zdaj je skrito od oči tvoji.“

Jezus našega srca smileni Odkūpitelj, te veliki Nazarenski prorok v eti recaj ono sveto želenje pravi, štero je ladalo v njegovi psaj. O ti moj varaš, o ti moje predrago ljudstvo, da bi ti pred cajtom poznalo vse ona, štera tvojemi miri, sreči, blaženstvi slišio, to šče praviti Kristuš. Grešno, pokvarjeno ljudstvo, štero je poteknjeno v greh, na to prišestno vremen viditi nemre. Ali vsaki z čednov pametjov obdarūvani človek previditi ma, ka služba grehi, pijanost, lakovnost, razvūzdanje i Boga zatajenje nemre dober sad prinašati. Ar liki ta ne obdelana njiva v štero se pi-snivo zrnje seja, samo lagvo travo, paulico i stoklas prinaša; tak to hūdo srce človeče z lepim, dobrim delom i hvale vrednov jakostjov se nemre hvaliti. Jezus je na oči metao njihovo pot k pokori šče ravnati. Ali ti slepi i glūhi so ne v poštenje držali njegove karajoče reči, zato je mogla priti Boža kaštiga. Vi ki ste tūdi v vnogi formaj grešnicke, ki ste nezahvalni proti vašim dobročinitelom, ki ste ogrizavci i banjūvci proti tistim, šteri so vas gor hranili i šteri so za vaš ešče skuze pretočili. Igda vam edna druga pogibel pride, k vam se približa te sveti - Düh Jezusov, v vašo kamro, hišo etak rekoči: „Jaz štere koli ljubim, karam je i kaštigam, vrelj boj zato i povrni se, stojim pred dverami, trūpam i trūplem, či bode štoj čūo moj glas i odpre mi dveri, notri bom šo k njemi i večerjao bom ž njim i on zmenom.“

Odprite njemi vaše srca, naj v vaši srcaj sveti ljubeznosj, naj notri ide v vašo srca naš Odkūpitelj, naš Zveličitelj, da te znali pokoro činiti, da ešče ne kesno. On bode se med vami skuzio, gledajte na njegove skuze i v sebi goridente, ka več ne odstopite od Kristuša, od krščanske mati cerkvi, nego naj vekšo radost bodete meli v njej,

pred sv. oltarom, v predragom Gospodnovom včenji, v molitvaj i v poslušanj Bože reči.

Ti batriven grešnik, ki tak batrivo živeš brezi Boga i brezi toga, ka bi se k njemi zdihavao, s potrjim srcem idi v Božo hišo i tam bodeš najšo trošt i počinek, či se s celim telom i dūšov prekdaš Kristuš. Obdrži tvojo oblūbo, ne boj nestalen, nego obstoječi v Boži obečanaj, tak priiščes sebi eti na zemli tvoje kralstvo Bože, v štero te notri pozove tvoj meššias, tvoj Jezus i pri njem se bodeš veselio naveke.

II.

Na dale pravi Sv. Ev. „Ar prido dnevi na tebe i koli tebe vržejo sovražniki tvoji spice i obsedejo te i vkūp te stisnejo na vse kraje.“

Jeruzalemski varaš je rūs grato. Prisi so izdaleč sovražnicke rimlanski vūposlani od casara Titus Vespasianusa k tomi grešnomi, ne brigajočemi narodi i zmaggali so vojsko židovsko, štera je med se-bom razdeljena bila, brezi vōrnoga i dobroga vodja. I v toj krvavoj bojni je več jezero-jezer ljudstva spadnolo i te ostanjeni mali šereg se je raztepo na celom sveti brezi domovine bodoči. Joko se je Šion i Šator Gospodov, zavezek, ōrok Jehovov je v tūhinske roke prišo. Tak je pogledno Bog v svojoj srditovstvi te narod, šteri je od oče Abrahama, Ižaka i Jakoba kraj stopo, moleči balvana; Boža pravična roka se je pokazala ljudstvi, štero je tanač Gospodov ne poslušalo.

Mi se na tom strsnoti moremo, ki smo v etakšem našem sveklom vremen i živoči ljudje. Takši sovražnik se ne približava k našega rojstva mesti, k našemi Sv. Evangeliomskomi Šioni, poleg toga nam straha ne trbej meti. Ali ge eden močnejši sovražnik, to je ta hūda naklonost, ljudstva razvūzdanje stero ljudstvo zapelati šče, kak Jezuša Šatan. Protivinstva delo je v našoj krščanskoj Sv. materi cerkvi stragljivost, nevōrnost posvedočiti i završiti naše spravišče, kje se mi tak lepo vjednamo v vūpanji i ljubezni z našimi bratami i sestrami.

Protivinstva delo je etoga svetā mamō na poštvanje, veselje i radost bole ljubiti, liki krščanstvo, liki krščanstvo, liki naš predragi Evangelium. Eti se zglesi naš sovražnik, šteri nam obeča blago, peneze, jesti, piti, zemlensko diko, da bi odstopili od Boga, od Kristuša, od krščanstva. Etomi zapelavci, etomi sovražniki ne vōrte, močni bojte, nevkleknjeni v Krščanskom-dūhi, etak rekoči: „Idi od mene Šatan, gospodnoga Boga tvojega moli i njemi samomi slūži.“ Ali proti drugēga vadlūvanja ljudstvi bojte mirni i obstoječi, ar smo vsi ednoga Gospodnoga Boga deca i vsi toga molimo, či smo evangeličanci, kalvinci ali katoličanci. Naj kraltje med ljudstvom Krščanski-dūh i krščanska ljubezen, te nam Bog da pamet, srečo i blagoslov.

III.

Jezuša karanje je na dale k tomi pokvarjenomi ljudstvi: „Z zemlov te zglihajo v sine tvoje v tebi i ne nihajo v tebi kamen na kamni, kaj si ne spoznalo časa tvojega obiskanja.“

V žitki vsakoga človeka jestejo vōre takše, pri šteri Bog to prilično vremen i njegovo obrambo na ponūdi k našoj nedovednoj sreči i blajzenstvi. Ali mi ki smo slabi ljudje, etakši hip Božega obiskanja poštvati se ne ščemo, zato ka z leka, nemarnim talom se preobračati ščemo v našoj nepremišlenoj poti nepobožnosti. Bog tebi ponūdi priliko, pokore pri vnogi trplenjaj, pri betegi, pri nedovednem vdarcu. Med etakšim se zgūbi tvoja moč i batrivotnost i vnogo brige bodeš meo, ali či bodeš vučenik Jezusov tak hasek tvojega trpljenja

veliki bode. V nesrečni vōraj spoznati maš trošt Boži, šteri te vodi skozi prek stiska vanj, skoz plačnoga dola k stūdenci čiste vode, kje se potiša tvoje žijanje i tvoj glad. Ar šteri potrplivo nemore nositi žalost i protivne strele, tistoga Düh nigdar ne včisti, nigdar se ne pokrepūje, toga strah oblada pri vsakšoj nevoli i v cagli-vost spadne. Naj bode zato vaše vūpanje v Bogi i v Kristušu trdo, liki pečine, liki kamen, tak či bar pride ta strašna i grozna smrt, lahko bodeš tak zdihavao, liki Kristuš: „v tvoje roke poračam mojo dūšo.“ Amen.

JOŽEF NEŠKUDLA v Cic. — Jablom n/Orl, Češka ustanovljeno l. 1810. pošilja v predobroj kakovosti vse cerkvene obleke, kazule, pluviale, dalmatike, antipendije, cerkvene bandere, društvene zastave predvsem orlovske, kelihe, ciborije, monštrance i vse posode iz kovine. Stare obleke se umetno i fal popravijo. Kelihi se za ceno od 300 Din. naprej pozlatijo. Vse reči se bodo brez carine dopošiljale. Za celo Jugoslavijo je zastopstvo pri:

JAROSLAV NEŠKUDLA,

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25.

PRODA SE

zavolo betega ena dobroidoča gostilna z mesarijo in prekajevalnico, veliko lednico, z velikim gostilniškim vrtom v zelo prometnem kraju ob Muri z celim gostilniškim inventarjem in zraven spadajočim 3 pluge obširnimi zemljiščem.

Cena 1 i pol milj. dinarov

Naslov v upravnistvu.

PRODA SE

lepo posestvo zraven glavne ceste četrt ure oddaljeno od mesta. Je 5 oralov njiv in travnika, lepa hiša in gospodarsko poslopje, vse v najboljšem stanju, pripravno za vsakega, tudi za obrtnika. Posestvo se nahaja blizu Gornje Radgone. Nadaljna pojasnila daje uprava „Murske Straže.“

ZIMSKO BLAGO,

fini češki štofi, cajgi za moške gvante, porhati, štofi, cajgi za ženske gvante, robci veliki in za glavo, druki, oksfordi, cefiri, barkali, vunati in razno drugo blago se najleži zbere vsikdar pri

Brata Brumen

v Murski Soboti

(poleg birovijske).

Dobro močno blago, cene nizke.

Naročte si „Novine!“